

Põhikooli II aste

4. - 6. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine.

Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringsed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Orienteerumine	Otsi sihti! (1,5 tundi)	Orienteerumismäng võistkondadele. Plaani järgi orienteerumine, ülesannete ja mõistatuste lahendamine ning palju värkset õhku. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Inimeseõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus, ajalugu, loodusõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri-tegelased	Tutvumine Fr. R. Kreutzwaldi elu ja tegevusega (1 tund)	Tutvustatakse muuseumi interjöö-ekspositsiooni elumajas ja kirjanduslikku väljapanekut muuseumi aidahoones. Suur lauamäng: Kalevipoja teekond maailma otsa. Temeatilise märgi kujundamine.	Eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Taluelu	Taluelu	Tutvustame muuseumis olevat tsaariaegset talukompleksi, millesse kuuluvad rehetare, suitsusaun ja ait. Räägime talupere igapäevastest toimetustest ja talupere aastaringsetest töödest. Tutvustame suitsuasuna ja saunaga kaasnevaid kombeid ning tavasid.	Ajalugu, eesti keel, inimeseõpetus.	Möniste Talurahvamuuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
Koolielu	Karilatsi koolitund (1,5 tundi)	Vanaaegne koolitund Karilatsi koolimajas, kus koolipreili juhendamisel saab lugeda ja rehkendada ning sule-tindiga kirjutada. Räägime kooli(lapse)elust vanasti ja vaatame ringi näitusel „Kuke kannul kooliteel”.	Ajalugu, eesti keel, inimeseõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Ajalugu, kodukoha lugu	Ajaloo allikal (45 minutit)	Muuseumikogus on vanad ja veel vanemad asjad. Miks just need? Kust ajaloolased teavad, mis ajaloos juhtunud on? Millised on kirjalikud ja millised esemelised allikad, kuidas neid lugeda? Mis siis, kui sündmused pole kirja pandud? Kes on arheoloog ja mida ta uurib? Tunnis vaatame kiviaegseid Tamula, Kääpa ja Villa haau- ja asulaleide ning ka hilisematest aegadest pärit arheoloogilisi ja ajaloolisi ürikuid.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5629 7354 Mirja.Ots@wi.ee vorumuuseum.ee
Ajalugu	Kiviaeg	Tutvume eluga kiviajal. Selleks rajame lihtsa püstkoja ja proovime tulevurriga tuld süüdata. Vaatame üle jahi- ja kalapüügiriistad. Jahvatame jahvekil ja uhmis ning küpsetame tuel kakukesi. Ketrame kedervarrega.	Ajalugu	Möniste Talurahvamuuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee

Ajalugu, kodukoha lugu	Pioneeri päev (1,5 tundi)	Kuidas kulges koolipäev ja mida toredat tegid õpilased Nõukogude Eesti koolis. Otsime sarnasusi ja erinevusi tänase päevaga, saame selgeks mõned pioneeritarkused, teeme riviharjutusi ja koostame seinalehte.	Inimeseõpetus, ajalugu, eesti keel, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Rahvajutud	Ükskord ammu, ammu... (1,5 tundi)	Rahvajutud, legendid, mõistatused, rahvalaulud-mängud, kõigile teadantud muinasjutud ... Kas teadsite, et võite need kõik leida Karilatsi Vabaõhumuuseumist? Kui ei, siis tulge neid otsima ja leidma. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõelda.	Eesti keel, kirjandus, inimeseõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutud kui väärtuste kasvatajad (1 tund)	Tutvutakse Fr. R. Kreutzwaldi muinasjuturaamatute ja illustratsioonidega kirjanduslikus ekspositsioonis. Jututuba: räägitakse ja mängitakse Kreutzwaldi muinasjuttu "Helde puuraiuja" või vaadatakse filmi "Põhja konn".	Eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvis (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elavdab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu. Võimalik tellida veebitund.	Inimeseõpetus, eesti keel, ajalugu	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Muinasjututund	Pikkjalg, osavkäpp ja Teravsilim (1,5 tundi)	Muinasjuttu "Pikkjalg, Osavkäpp ja Teravsilim" jutustamine. Tegevused valikus: 1. Pikkjalg hobusekarjas (tagaajamismäng), 2. Teravsilim Piirisilla nõida tabamas (osavusmäng), 3. Osavkäpp õnnepaela punumas.	Eesti keel, kehaline kasvatus, tööõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Vaeslapse käsikivi (1 tund)	Muinasjuttu "Vaeslapse käsikivi" jutustamine, käsikivi ja teraviljade tutvustamine, erinevatest teraviljadest küpsetiste maitsmine.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Helde puuraiuja (1 tund)	Muinasjuttu jutustamine, muinasjuttu mainitud puude tutvustamine Kreutzwaldi muuseumi õues või piltidelt. Oma kuldvitsakese värvimine.	Eesti keel, loodusõpetus, tööõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee

Muinasjututund	Lopi ja Lapi (1 tund)	Muinasjutu jutustamine, muinasjututeemalise pildi joonistamine värvipliatsitega.	Eesti keel, kunstiõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muuseumitund	Kirjaniku kodu (1 tund)	Tutvumine Kreutzwaldi elumaja ja aiaga, muinasjutu kuulamine, pildi joonistamine.	Keel ja kõne. Kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Kõitmine (1 tund)	Raamatu kaanet kaunistamine teemadel Tarkuseraamat, Siil, Tark mees taskus, Papa Kreutzwald või vabalt valitud paberitega.	Tööõpetus, kunstiõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Tekstiiltrükk (1 tund)	Olemasolevate trükipakkude või taimedega trükkimine oma kaasavõetud naturaalsest materjalist (puuvillane, linane) esemele : T-särk, poekott, linik, pearätik vms.	Tööõpetus, kunstiõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Paberitegu (1,5 tundi)	Paberimassist paberi valamine, kaunistamine. Osaleja saab kaasa oma valatud paberi.	Tööõpetus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
6.- 8. september	Seenepäevad (kuni 1,5 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tutvume seente maailmaga: saame teada milliseid põnevaid seeni kasvab muuseumi ümbruses, kus elavad seened talvel, millised seened on kõige mürgisemad ja millised head söögiseened. Õpime seene vaatlemist, kuidas seeni korjata ja mismoodi seentest süüa teha. Seenerada on avatud, kuni loodus seda lubab.	Loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuseum.ee
8.-17. september	Sügise seitse nägu (1,5 tundi)	Sügis on saagikoristuse aeg. Kordame läbi mängude metsa- ja aiasaadused ja räägime muutustest seoses sügisega. Jäädvustame pargis nähtu ja kogetu paberile, abiks molbert nagu päris kunstnikel. Kui ilm vähegi võimaldab, toimub tegevus õues.	Loodusõpetus, eesti keel, kunstiõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuseum.ee
28.-29. september	Karjalaste mihklipäev (1,5 tundi)	Teeme lõket ja mängime karjalaste mängu - luurivedamist, vägikaikavedu jne. Kaeme rehetarre ja katame mihklipäeva piknikulaua. Võimalik tellida veebitund.	Eesti keel, kehaline kasvatus, ajalugu. Loodusõpetus	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuseum.ee
September	Lood linast (1,5 tundi)	Linal on palju lugusid - kuidas saab linaseemnest pühkmenarts, seda uurime magasiadas. Tutvume ja töötame linatöötlemisriistadega, räägime linalugusid. Vaatame kauneid linaseid esemeid.	Ajalugu, eesti keel. Loodusõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuseum.ee
27.sept. -1. okt	Muuseumimatemaatika (1,5 tundi)	Muuseumis on vanad ja väga vanad asjad. Igal ühel neist on oma lugu. Matemaatikat appi võttes ja mängides saame teada erinevate ajastute esemetest.	Matemaatika, eesti keel,	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
4.-8. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Ajalugu, eesti keel, kirjandus. Loodusõpetus	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
5.-8. oktoober	Sügise seitse nägu (2 tundi)	Sügis on saagikoristuse aeg. Läbi mängude kinnistame teadmisi metsa- ja aiasaadustest ja räägime muutustest seoses sügisega. Jäädvustame nähtu ja kogetu paberile, abiks molbert ja akrüülvärvid nagu päris kunstnikel. Õpime primaarvärvidest sekundaarvärvide segamist. Kui ilm vähegi võimaldab, toimub tegevus õues.	Loodusõpetus, eesti keel, kunstiõpetus, kehaline kasvatus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuuseum.ee
5.-15. oktoober	Meie meeled ja toidupüramiid (1,5 tundi)	Räägime inimese meeltest. Teeme katsetusi, kus paneme proovile erinevad meeled. Näiteks, kuidas saab süüa ja liikuda nii, et ei näe või kas saab kompimise teel asju ära tunda. Mängime mängu, kus saab oma meeli kasutada. Tutvume toidupüramiidiga ja proovime üheskoos seda täita.	Inimeseõpetus, eesti keel, loodusõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuuseum.ee
12.- 15. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Leivapäeval õpime tundma erinevaid teravilju taimena ja terana, saame teada millisest teraviljast valmistatakse leiba, millisest saia, millisest putru. Millist vilja sööb hobune, millist lehm ja siga. Proovime läbi tööd rehepeksust jahvatamiseni kiviaegsel ja taluaegsel viisil, maitseme kodus küpsetatud leiba.	Loodusõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuuseum.ee
18.-28. oktoober	Leivatund (1,5 tundi)	Tutvume teraviljadega, leivategemiseks vajalike tööriistadega ja räägime leivateest. Vaatame ja proovime, kuidas saadi jahu kiviajal. Proovime ära arvata erinevaid teravilju ja neist saadavaid tooteid. Maitseme leiba ja karaskit.	Loodusõpetus, eesti keel.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuuseum.ee
19.-22.oktoober	Suitsusaunanädal (kuni 2 tundi)	Saunanädalal tutvume Vana-Võromaa suitsusaunakommetega. Saame teada millised on olnud suitsusaunaga seotud uskumused; milliste puudega köetakse suitsusauna; millised on suitsusauna tervitus ja tänusõnad; mis otstarbeks kasutatakse sauna veel peale ihu ja hinge harimise; mis on viht ja kuidas saadakse leili; millal on paras aeg saunavihta valmistada. Külastame suitsusauna ja proovime leili visata.	Loodusõpetus, eesti keel, ajalugu.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
1.-5. november	Võru keele nädal (2 tundi)	Võru keele nädalal kõnõlõmi võro keelen ja tutvumi võro kultuuriga. Mängimi muusõumi man võro keele mängu.	Eesti keel, kehaline kasvatus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuseum.ee
4.-12. november	Mardipäev (1,5 tundi)	Tutvume mardipäeva kommetega. Mängime läbi mardiohtu. Vaatame, mida kõike pidid mardid koos pererahvaga tegema, enne kui neile midagi head kaasa anti. Kindlasti laulame, mängime, mõistatame ja meisterdame, mõne julgema maskeerime ära.	Eesti keel, tööõpetus, muusikaõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuseum.ee
8.-12. november	Videvikutund (2 tundi)	Novembris jõuab õhtupimedus kiiresti kätte ja videvikku peeti enne elektri kasutusele võtmist rahulikult lugusid jutustades. Hämaras muuseumis vestame nimiloo J. Jaigi raamatust „Kaarnakivi“, ilmestades seda muuseumifondist välja toodud esemetega. Lähemalt räägime loos kohatud loomast. Eesti rahvusloomaga on seotud ka mäng ja meisterdus.	Eesti keel, loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuseum.ee
8.-11. november	Mardinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Sandiskäimise kombed vanasti ja tänapäeval. Meisterdame sandimaske, laulame mardilaule ja käime ka muuseumimajades. Võimalik tellida veebitund.	Eesti keel, ajalugu, käsitöö, muusikaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
16.-19. november	Kartulinädal (2 tundi)	Kartulinädalal räägime kuidas kartul on jõudnud eestlaste toidulauale, räägime milliseid toite kartulist teha saab, vaatame kuidas kartulit on erinevatel ajastutel kevadel maha pandud ning sügusel üles võetud, vaatame mida põnevat veel kartulist teha saab.	Loodusõpetus, eesti keel, inimeseõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuseum.ee
18.-25. november	Kadripäev (1,5 tundi)	Tutvume kadripäeva kommetega. Meisterdame endale kaunistuse ja maskeerime ennast ära- ilusateks ja valgeteks, sest kadrid just ilusad olidki. Laulame, mängime ja mõistatame.	Eesti keel, tööõpetus, muusikaõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuseum.ee
22.-25. november	Kadrinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Räägime ammuhest kombest – sandiskäimisest. Ehime ennast kadrisantideks, õpime kadri laule ja -mänge. Võimalik tellida veebitund.	Eesti keel, ajalugu, käsitöö, muusikaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
1. - 22. detsember	Magus maailm (1,5 tundi)	Vaatame muuseumis olevaid vanu kommade tegemise masinaid ja vanu kommpabereid. Valmistame ise ühe magusa ampsu. Meisterdame ja mängime mõne vana jõuluõhtu mängu.	Eesti keel, tööõpetus, kunstiõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuuseum.ee
6. - 21. detsember	Jõulud Karilatsis (1,5 tundi)	Kaasamängitav jõuluetendus, kus käiakse erinevates muuseumimajades. Kindlasti kohtame mitmeid jõuluaja tegelasi nt jõulusokku.	Eesti keel, ajalugu, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
01.-22. detsember	Jõulud Mõniste Talurahvamuuseumis (2,5 tundi)	Käime läbi nelja erineva ajastu jõulud: tsaariaja jõulud koos jõulusokuga, esimese Eesti Vabariigi aegne jõuluõhtu koos tagurpidi kasukaga vanaga, Nõukogude aegne näärpäha koos näärivanaga ning kaasajale omased jõulud koos uhke jõuluvanaga. Meisterdame. Ringkäigu lõpuks on igale lapsele üllatus, pakume teed ja piparkooke.	Eesti keel, kehaline kasvatus, kunstiõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee monistemuseum.ee
TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JAANUAR			
13. - 28. jaanuar	Nutikuse tuleproov	Paneme proovile laste nutikuse, osavuse, kiiruse ja julguse. Vastata tuleb krutskiga küsimustele, mõistatustele. Mängime osavusmänge ja lahendame erinevaid ülesandeid nii koos kui üksinda.	Keel, loodus, matemaatika, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
24. jaanuar - 4. veebruar	Kindaprogramm	Tutvume kinnaste kandmise traditsioonidega, erinevate kindakirjadega ja nende nimetustega. Vaatame muuseumikogus olevaid kindaid ja Võrumaal kasutatud kindakirju. Paneme proovile näpuosavuse	Käsitöö.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	VEEBRUAR			
Veebruar	Tuli - kõige peremees (1,5 tundi)	Kuidas aga saadi ja hoiti tuld enne tikkude tarvituselevõttu? Mis valgustas pimedat rehetuba? Arutleme tule tähtsusest taluelus ning tänapäeval, meisterdame küünlaid. Muuseumitundi saab tellida ka võro keeles. Võimalik tellida veebitund.	Ajalugu, ühiskonnaõpetus, eesti keel, käsitöö.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
1. - 11. veebruar	Küünlapäev	Eesti rahvakalendri järgi on küünlapäev talvepoolituspüha. Sel päeval oli tavaks öelda, et murtakse talve selgroog. Kui mujal Eesti alal lõppesid jõulud juba kolmekuningapäeval siis Läänemaal ja Saaremaal tähistas see päev alles jõulude lõppu. Räägime küünlapäevast ja inimeste elu muutumisest seoses küünla kasutusele võtmisega. Valame küünlajääkidest koos uusi küünlaid.	Ajalugu, eesti keel, ühiskonnaõpetus, tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
7. - 14. veebruar	Sõbrapäev	Tutvume sõbrapäeva tähistamise kommetega. Eestisse jõudis see tähtpäev alles 1987.aastal ja sel aastal hakati koolides korraldama ka populaarseid pop-poiste ja pop-tüdrukute valimisi. Saame teada, milliseid ülesandeid pidid võistlejad lahendama ja milliste küsimustega rinda pistma. Valmistame ka väikese üllatuse sõbrale.	Tööõpetus, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
15. - 18. veebruar	Vastlapäev	Vastlapäev, lihaheide, ka pudrupäevaks nimetatu on üks populaarseimaid rahvakalendri tähtpäevi, mida tänapäeval vastlakuklite ja võimalusel liu laskmisega tähistatakse. Kui ilm võimaldab, laeme ka meie liugu. Räägime vastlapäeva ajaloost ja uskumustest. Meisterdame vastlavurri ja mängime. Pakume ettetellimisel vastlatoitu.	Inimeseõpetus, ajalugu, kirjandus, eesti keel.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
21. - 23. veebruar	Palju õnne, Eesti! (1 tund)	Karilatsi koolimajas rändame läbi saja aasta ning otsime esemeid, fotosid, sündmusi, mis jutustavad meie 100 aasta vanuse kodumaa ajaloost.	Ajalugu, ühiskonnaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
21. veebruar - 4. märts	Vastlapäev	Räägime vastlapäeva kommetest, ennustame, teeme vurri, laseme liugu, ajame vastlad kotti ja mängime vanu mängu. Küpsetame karaskit ja meisterdame.	Mina ja keskkond, liikumine, tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
28. veebruar	Liuge-liuge lihaheited (1,5 tundi)	Vastlanädalal räägime lähemalt liulaskmise kombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri. Võimalik tellida veebitund.	Inimeseõpetus, ajalugu, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MÄRTS			
1. - 2. märts	Liuge-liuge lihaheited (1,5 tundi)	Vastlanädalal räägime lähemalt liulaskmise kombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri. Võimalik tellida veebitund.	Inimeseõpetus, ajalugu, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
8. - 30. märts	Vanavanemate peen käsitöö	Uudistame muuseumi kogudes peituvaid käsitöid. Räägime pitsidest ja tikanditest - erinevatest mustritest, tehnikatest ja kasutusviisidest	Käsitöö, loodus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
7. - 18. märts	Tsirgupäev	Tsirk tähendab lindu. Räägime tsirgupäeva kommetest. Usuti, et sel päeval pööravat soojal maal 40 lindu suu suve poole alustades rändamist meie poole. Liigume looduses ja vaatleme linde ning nende tegutsemisjärgi. Valmistume kevadekuulutajate saabumiseks meisterdades neile pesakaste ja mängime lindudega seotud mängu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst ja muusika.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
8. - 30. märts	Meie kaunid rahvarõivad	Tutvume muuseumikogudes olevate rahvarõivastega. Räägime rahvarõivaste kandmisest, lõngade värvimisest, kanga kudumisest, mustrite kujunemisest. Lahendame ülesandeid ja proovime kaise midagi ilusat luua.	Käsitöö, loodus, ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
21. märts - 1. aprill	Kasukast-jopeni	Algselt kandsid inimesed loomanahkadest kehakatteid. Aja jooksul muutusid kehakatted praktilisemaks. Hakati kasutama lambavilla, millest kedrati lõnga. Lõnga hakati taimede ja teiste loodusandidega värvima. Hiljem hakati kasvatama lina. Riideid õmmeldi käsitsi, hiljem õmblusmasinatega. Tutvume muuseumikogus olevate erinevate ajastute riietusesemetega ja tööriistatega, millega neid valmistati.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst ja muusika.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	APRILL			
11. - 14. aprill	Kiigenädal Karilatsis (1,5 tundi)	Lõuna-Eestis algab kiigelkäimine ülestõusmispühadega. Kiigume, otsime "linnupesasid" koos mõisatustega, värvime vanamoodi pühademune, mängime traditsioonilisi mängu. Võimalik tellida veebitund.	Inimeseõpetus, ajalugu, eesti keel, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
4. - 14. aprill	Lihavõtted	Lihavõttepühad ehk ülestõusmispühad või kiigepühaks nimetatud, argikeeles munapühad on liikuv püha, mis algab esimesel täiskuupühapäeval pärast kevadist pööripäeva. Tähistame seda traditsioonilise munade värvimisega, tutvudes lihavõttepühade kommetega ja tavadega. Mängime temaatilisi mängu.	Rahvakalender, ajalugu, kunst, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
7. - 14. aprill	Munadepühad	Räägime lihavõtte kombineeritud peseme nägu kasemahlagaga. Saame teada, milleks kasutati urbadega pajuoksi ja punaseid paelu. Otsime mune, mängime munaveeretamise ja teisi traditsioonilisi mängu ning meisterdame	Rahvakalender, kunst, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
4. - 23. aprill	Talupoja aastaring	Jüripäevast mihkripäevani on talus elutempo väga kiire, see on õuetööde aeg. Vaatame, millised tööd pidid õigeks ajaks tehtud saama ja mis kombid olid erinevate tegevuste tegemiseks. Lähemalt tutvume karjapoisi ametiga, mängime ja meisterdame.	Mina ja keskkond, ajalugu, tööõpetus, liikumine	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
18. - 30. aprill	Jüripäev	Jüripäevaga algasid kevadtööd taludes. Tutvume jüripäeva kommete ja tavadega, sel päeval tegeleti ka ilm ennustamisega. Vaatame meiegi mis ilm on ja püüame ennustada suvist ilma. Jüripäeval oli kombeks ka nõiduda. Mängime jüripäeva kohaseid mängu, süütame jüritule.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
mai	Lood linast (1,5 tundi)	Linal on palju lugusid - kuidas saab linaseemnest pühkmenarts, seda uurime magasiadas. Tutvume ja töötame linatöötlemisriistadega, räägime linalugusid. Vaatame kauneid linaseid esemeid.	Inimeseõpetus, eesti keel. Loodusõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
mai	Elu rehetares (1,5 tundi)	Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäevaelu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti. Võimalik tellida veebitund.	Inimeseõpetus, eesti keel, käsitöö, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
2. - 13. mai	Vanaema "nõiakööök"	Volbriaeg on täis maagiat, see on nõidade aeg. Oleme ise väikesed nõiad - tutvume taimetarkustega, uhmerdame, kaalume ja segame kokku erinevaid "rohtusid". Sõidame luuaga, viskame täpsust, loitsime. Räägime pühadest hiitest, allikatest, ristipuudest ja ohvrikividest. Kindlasti meisterdame	Loodus, mina ja keskkond, kunst, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
16. mai - 3. juuni	Kiviaeg	Räägime kiviaja eluolust. Uurime, kus inimesed elasid, mida nad sõid, kuidas nad tule said ja seda hoidsid. Vaatame muuseumikogus olevaid esemeid ja uurime täpsemalt luukeresid. Jahvatame jahvekilvil, ketrame pulgaga, meisterdame ja mängime	Ajalugu, loodus, tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
2. - 13. mai	Talupere kevadtööd	Räägime milliseid kevadtöid tuli teha vanasti, umbes 100 aastat tagasi ja kuidas neid tehti. Tutvume meie muuseumis olevate põllutööriistadega ja saame teada kuidas need kuidas need aja jooksul täienesid. Mängime läbi teravilja käsitsi külvamise ja kartuli maha panemise.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee vorumuuseum.ee
16. - 20. mai	Metsanädal	Selle aasta metsanädala teemaks on metsloomad. Räägime Eesti metsades elavatest loomadest, mida nad söövad ja kuidas nad on toiduahelas omavahel seotud. Teeme juttu jahindusest ja tänapäeva jahimeeste tegemistest.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee
23. mai - 15. juuni	Talulaste mängud	Talulastel polnud palju mänguasju ja mängiti sellega mis kätte juhtus ning tehti looduslikest vahenditest ise asju. Kasutati heinakõrsi, puuoksi, käbisid, tammetõrusid ja kastaneid. Meiegi otsime meisterdamiseks vajamineva materjali ise ja valmistame neist mänguasju. Mängime ka ringmänge ja mõistatame mõistatusi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel.+372 5622 8538/+372 584 6692 mare.tamtik@wi.ee monistemuseum.ee

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
1. juuni	Lastekaitsepäev Karilatsis (1,5 tundi)	Mõnus meisterdamisnurk Karilatsi kooliõuel - tee endale vanaaja laste mänguasi - pajupill, pall, rätinukk või paat. Koolipreili pajatab vanaaja ja väga-vanaaja lugusid.	Käsitöö, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
1. - 10. juuni	Mängimine teeb meele rõõmsaks!	Kooliaasta lõpus võib ju ka ainult mängida. Selles programmis mängime nii vanu kui ka uuemaid mängu. Lustimist jätkub!	Liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
6. - 10. juuni	Jaanipäev toob suve	Tutvume jaanipäeva kommetega. Mängime traditsioonilisi mängu. Vaatame mida sel päeval lauale pandi. Meisterdame	Rahvakalendri tähtpäev, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
juuni	Elu rehetares (1,5 tundi)	Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäevaelu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti.	Inimeseõpetus, eesti keel, käsitöö, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee